

Sygn. Akt XVII AmC 2966/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2012r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w K.

przeciwko R. Ł.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje stosowania przez R. Ł. w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o następującej treści:

„ 3.6. Jeśli wszystkie warunki zwrotu towaru zostaną spełnione, zwrot pieniędzy w wysokości ceny odesłanego towaru (zwrotowi nie podlegają koszty dostawy), nastąpi w ciągu 10 dni na podane przez Kupującego konto bankowe.”.

II. Zasądza od R. Ł. na rzecz (...) z siedzibą w K. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

III. Nakazuje pobranie kasie Sądu Okręgowego w Warszawie od R. Ł. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty stałej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony z mocy prawa.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt R. Ł. .

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. Akt XVII AmC 2966/12

UZASADNIENIE

Powód – (...) z siedzibą w K., w dniu 11 kwietnia 2012 roku wniósł pozew, w którym domagał się uznania za niedozwolone postanowienia stosowanego przez pozwanego- R. Ł. o treści:

„Jeśli wszystkie warunki zwrotu towaru zostaną spełnione, zwrot pieniędzy w wysokości ceny odesłanego towaru(zwrotowi nie podlegają koszty dostawy), nastąpi w ciągu 10 na podane przez Kupującego konto bankowe”.

Powód wniósł o wydanie wyroku w przypadku uwzględnienia powództwa w całości na posiedzeniu niejawnym, nadto o rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powoda bądź jego pełnomocnika oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotnej stawki minimalnej określonej w § 18 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie

oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zgodnie z umową zlecenia zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł.

Swoje roszczenie powód oparł na fakcie, że pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie sklepu internetowego posługuje się przygotowanym wzorcem umownym tj. Regulaminem sklepu internetowego zamieszczonym na stronie internetowej pozwanego pod adresem(...)zawierającym postanowienie wymienione w petitum pozwu.

W ocenie powoda, przedmiotowe postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę abuzywną, natomiast wzorzec umowy stosowany przez pozwanego jest rażąco sprzeczny z dobrymi obyczajami i narusza uzasadnione interesy konsumentów.

Powód wywiódł, że przedmiotowe postanowienie należy zaliczyć do klauzul, o jakich mowa w przepisie art. 385 3 pkt 17 kc.

Nadto powód podniósł, że wskazana klauzula była już uznawana za niedozwoloną, jednocześnie jednak podniósł, że fakt wpisania do rejestru klauzul niedozwolonych analogicznych postanowień umowy stosowanych wcześniej przez innych przedsiębiorców nie stanowi przeszkody do wystąpienia z niniejszym powództwem.

Pozwany w odpowiedzi na pozew uznał powództwo całości, jednocześnie wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w wysokości stawek minimalnych.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Bezsporne w sprawie jest, że pozwany – R. Ł. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży hurtowej i detalicznej określonych towarów w ramach sklepu internetowego.

Bezspornym jest także, że pozwany posługiwał się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym o nazwie „Regulamin”, który zawierał zakwestionowane przez powoda postanowienie o następującej treści: „Jeśli wszystkie warunki zwrotu towaru zostaną spełnione, zwrot pieniędzy w wysokości ceny odesłanego towaru (zwrotowi nie podlegają koszty dostawy), nastąpi w ciągu 10 na podane przez Kupującego konto bankowe”.

W odpowiedzi na pozew pozwany nie zakwestionował, iż w Regulaminie sklepu internetowego zawarte jest powołane w pozwie postanowienie. Nie zaprzeczył także, aby stosował wskazane postanowienie, w związku z czym okoliczność tą należało uznać za przyznaną w oparciu o przepis art. 230 k.p.c.

Wobec nie zakwestionowania wiarygodności dołączonego do pozwu wzorca umownego, ani niezgodności kwestionowanego postanowienia z treścią postanowienia zawartego w Regulaminie należało uznać za udowodnione, iż jest on stosowany przez pozwanego na podstawie art. 229 k.p.c.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o połączenie wskazanych przez niego spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c. Sąd uznał bowiem, że połączenie spraw zgodnie z wnioskiem pozwanego w istocie nie przyczyni się do przyspieszenia postępowania, a wręcz przeciwnie - może wprowadzić w nich nieład i zamieszanie. Sąd doszedł do przekonania, że oddzielne rozpoznanie wskazanych spraw nie naruszy zasady ekonomiki procesowej i nie będzie wywierać jakichkolwiek negatywnych skutków procesowych, czy też ekonomicznych dla stron procesu. Należy tylko nadmienić, że połączenie oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania a także rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c., nie oznacza, że takie połączenie tworzy z tych spraw jedną nową sprawę. Połączenie - podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową - nie

pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1967 roku, sygn. akt I CR 158/67).

Dokonując analizy treści zakwestionowanego przez powoda postanowienia umownego należało w pierwszym rzędzie podkreślić, że w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd dokonuje abstrakcyjnej oceny wzorca celem ustalenia, czy zawarte w nim klauzule mają charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 3851 k.c. Niedozwolone postanowienia umowne to konstrukcja przewidziana w art. 3851 – 3853 k.c., mająca na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą. Należy podkreślić, że ocena kwestionowanych klauzul prowadzona jest w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego z określonym konsumentem, a jej przedmiotem jest badanie tylko tych klauzul wzorca, a nie praktyki i konsekwencji ich stosowania w umowach z konsumentami.

W myśl art. 3851 § 1 k.c., za niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Rzeczą Sądu który ocenia abuzywność postanowienia wzorca umownego w ramach kontroli abstrakcyjnej jest weryfikacja „przyzwoitości” wzorca zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. To z kolei rodzi powinność ustalenia jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta przy braku takiej klauzuli.

Jeśli konsument byłby, na podstawie ogólnych przepisów w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że ma ono charakter abuzywny bez potrzeby odwoływania się do opartego na dobrych obyczajach w gospodarce rynkowej wzorca zachowań przedsiębiorców, zrekonstruowanego z założeniem, że to konsument ma być głównym beneficjentem rywalizacji między przedsiębiorcami. To stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 27 stycznia 2011 r. sygn. Akt. VI Aca 770/10, które tutaj Sąd podziela w całej rozciągłości.

W rozpatrywanej sprawie treść przedmiotowego wzorca umowy należy oceniać w kontekście ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22 poz. 271 z 2000 r.), określającej zakres ochrony konsumenta o charakterze bezwzględny. Z art. 7 ust. 3 zdanie pierwsze wynika, że w razie odstąpienia od umowy umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. Konsument ma pełne prawo do skorzystania z uprawnienia jakim jest złożenie oświadczenia woli o charakterze kształtującym tj odstąpić od umowy i z tego tytułu nie może ponosić dodatkowych kosztów związanych z tą regulacją. To co strony wzajemnie sobie świadczyły podlega zwrotowi w ramach granic zwykłego zarządu. Normalnym następstwem dla prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na zawieraniu umów sprzedaży na odległość przy wykorzystaniu środków porozumiewania na odległość, jest zapewnienie usługi dostawy towaru na adres wskazany przez konsumenta, który to koszt pokrywa konsument w ramach ceny towaru. Natomiast w przypadku, gdy konsument korzysta z dobrodziejstwa ustawy jakim jest możliwość odstąpienia od umowy w określonym czasie, bez dalszych ujemnych konsekwencji wynikających z tego tytułu, zwrotowi podlegają wzajemne świadczenia. Idąc dalszym tokiem tego rozumowania, przerzucenie kosztu dostawy wcześniej dostarczonego towaru na konsumenta, przez dokonanie potrącenie z ceny jaką zwrotu może domagać się konsument, jest naruszeniem powyżej wymienionej ustawy. W takim wypadku jest to koszt, który w tym szczególnym uprawnieniu powinien ponieść przedsiębiorca w ramach normalnego ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej na odległość. Podjęcie działalności gospodarczej o takim charakterze, obliuguje przedsiębiorcę do przejścia ryzyka zwrotu ceny towaru, gdy konsument odstępuje od zawartej umowy na odległość. Inaczej mówiąc konsument ma pełne prawo do zwrotu tego, co sam świadczył, niezależnie jakie składniki składają się na uzgodnioną cenę. Tym samym nie jest dobrym obyczajem naruszanie prawa przez przedsiębiorcę które gwarantuje konsumentowi korzystniejszą ochronę, niż wynika to z kwestionowanego przez powoda postanowienia umownego.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że kwestionowana przez powoda klauzula o treści „Jeśli wszystkie warunki zwrotu towaru zostaną spełnione, zwrot pieniędzy w wysokości ceny odesłanego towaru (zwrotowi nie podlegają koszty dostawy), nastąpi w ciągu 10 na podane przez Kupującego konto bankowe” stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 3851 § 1 k.c. bowiem kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sprzeczność dobrego obyczaju wynika z braku zapewnienia minimalnej ochrony konsumentowi na poziomie przepisów prawa o charakterze ogólnym.

Sąd uznał jednocześnie, że w okolicznościach niniejszej sprawy brak było także jakichkolwiek podstaw do uznania, że pozwany nie dał stronie powodowej powodu do wytoczenia powództwa i zasądzenia na tej podstawie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania sądowego na zasadzie art. 101 k.p.c. Sąd stwierdził bowiem, iż w przypadku postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone nie ma podstaw do zastosowania art. 101 k.p.c. Sąd stoi na stanowisku zbieżnym ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który w postanowieniu z dnia 22 września 2009 roku w sprawie o sygn. akt VI ACz 1237/09 stwierdził, iż samo stosowanie przez stronę pozwaną klauzul niedozwolonych, których dotyczy przedmiotowe postępowanie, stanowiło podstawę do wytoczenia powództwa. W sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone można bowiem wystąpić z takim żądaniem nawet w przypadku zaniechania przez przedsiębiorcę stosowania kwestionowanego wzorca, jeżeli nie upłynęło sześć miesięcy od tego zaniechania (art. 47939 k.p.c.), a ponadto należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z dyspozycją art. 47941 k.p.c., uznanie żądania pozwu nie może stanowić wyłącznej podstawy do uwzględnienia powództwa, nie można też w tego rodzaju sprawie zawrzeć ugody. Oznacza to w praktyce, iż w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone omawiany przepis art. 101 k.p.c. nie będzie miał zastosowania. Ponadto, wbrew stanowisku pozwanego, powód nie miał obowiązku wzywać go do usunięcia zakwestionowanego postanowienia ze stosowanego wzorca umownego. Należy w tym miejscu wskazać, iż postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone cechuje szczególny tryb, w którym nie znajduje zastosowania przepis art. 479¹² § 2 k.p.c., zobowiązujący powoda do dołączenia do pozwu odpisu wezwania do dobrowolnego spełnienia żądania. Podobnie, nie znajduje zastosowania § 4 wymienionego przepisu, dopuszczający obciążenie powoda kosztami procesu, jeśli przez zaniechanie uprzedniego wezwania przyczynił się on do zbędnego wytoczenia sprawy. Co więcej, odmienność tego postępowania przejawia się w tym, że nawet mimo niestosowania już w obrocie niedozwolonego postanowienia, powództwo jest wciąż dopuszczalne, jeśli od zaniechania stosowania nie minęło sześć miesięcy (art. 47939 i art. 47940 k.p.c.). Skoro zatem pozwany stosował w obrocie z konsumentami wzorec umowny zawierający zakwestionowane postanowienie, to powód był uprawniony do wytoczenia przeciwko niemu powództwo o uznanie tego postanowienia za niedozwolone i zakazania wykorzystywania go w obrocie z konsumentami. Uznając zatem za całkowicie chybione stanowisko pozwanego, który wywodził w odpowiedzi na pozew, że nie dał powodu do wytoczenia powództwa, Sąd nie uwzględnił wniosku o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

O wysokości wpisu od pozwu i obciążeniu nim pozwanego na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 i art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

O kosztach postępowania orzeczono stosowanie do wyniku sporu na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego w minimalnej stawce wynagrodzenia adwokata określonej według § 18 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono zgodnie z art. 47944 k.p.c.

/-/ SSO Bogdan Gierzyński